# FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JEAN MISCHO

fremsat den 13. december 1990 *

*Hr. afdelingsformand,*
*De herrer dommere,*

1. Ricoh Company Ltd's (herefter benævnt »Ricoh«) søgsmål støttes på en række anbringender og argumenter, der i meget vidt omfang slutter sig til eller ligner de anbringender og argumenter, Canon Inc. har påberåbt sig i sag C-171/87, navnlig når det gælder fastsættelse af den normale værdi og sammenligningen heraf med eksportprisen. Jeg vil derfor kunne nøjes med en forholdsvis kort fremstilling i den forbindelse.

2. Ricoh har i øvrigt, når det gælder anbringenderne om skaden, Fællesskabets interesser samt beregningen af antidumpingtolden, fremført argumenter sammen med sagsøgerne i sag C-175/87, Matsushita (Sml. 1992 I, s. 1409), sag C-176/87, Konishiroku (Sml. 1992 I, s. 1493), sag C-177/87, Sanyo (Sml. 1992 I, s. 1535), og sag C-179/87, Sharp (Sml. 1992 I, s. 1635), hvilke argumenter jeg vil behandle indgående i nærværende forslag til afgørelse.

3. Før jeg går over til at undersøge alle disse realitetsanbringender, som Ricoh har fremført, må jeg dog yderligere nævne, at jeg deler de *formalitetsindsigelser,* Rådet har fremført over for visse af Ricoh's påstande.

4. Dels har Domstolen endnu engang i dom af 14. marts 1990 (sag C-156/87, Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen, Sml. I, s. 781) henvist til sin praksis [1], hvorefter

»... en forordning, der pålægger en række erhvervsdrivende forskellig antidumpingtold, kun [angår] den enkelte af disse erhvervsdrivende i kraft af netop de bestemmelser, hvorved virksomheden pålægges en særlig antidumpingtold, og hvorved dens størrelse fastsættes, og ikke i kraft af de bestemmelser, der pålægger andre selskaber antidumpingtold« (præmis 12).

Ricoh's principielle påstande om fuldstændig annullation af Rådets forordning (EØF) nr. 535/87 af 23. februar 1987 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af PPC-fotokopieringsmaskiner med oprindelse i Japan [2] (herefter benævnt »forordningen om endelig antidumpingtold« eller »den anfægtede forordning«) skal således afvises, og kun de subsidiære påstande om annullation af forordningen i det omfang, den finder anvendelse på Ricoh, realitetsbehandles.

5. Dels har Domstolen ikke under en sag, der er anlagt i medfør af traktatens artikel 173 til prøvelse af retsakters lovlighed, kompetence til at give en sagsøgt institution pålæg [3], hvorfor Ricoh's påstand om, at der

* Originalsprog: fransk.

1 — Jf. domme af 7.5.1987, »kuglelejer« (sag 240/84, Toyo mod Rådet, Sml. s. 1809, præmis 6, sag 255/84, Nachi Fujikoshi mod Rådet, Sml. s. 1861, præmis 7, sag 256/84, Koyo Seiko mod Rådet, Sml. s. 1899, præmis 6, og sag 258/84, Nippon Seiko mod Rådet, Sml. s. 1923, præmis 7).

2 — EFT L 54, s. 12.

3 — Jf. eksempelvis dom af 24.2.1987 (sag 312/84, Erhhardt-Renken mod Kommissionen, Sml. s. 841, præmis 22) og af 17.11.1987 (forenede sager 142/84 og 156/84, BAT mod Kommissionen, Sml. s. 4487, præmis 13).

træffes bestemmelse om tilbagebetaling af den opkrævede antidumpingtold, også skal afvises.

6. Jeg går herefter over til de *realitetsanbringender*, som Ricoh har fremført til støtte for påstanden om annullation af forordning nr. 535/87 for så vidt angår dette selskab, dvs. for så vidt som der dermed pålægges de af Ricoh producerede fotokopieringsmaskiner (herefter benævnt »PPC«) en endelig antidumpingtold på 20% og træffes bestemmelse om endelig opkrævning af de beløb, for hvilke der i henhold til Kommissionens forordning (EØF) nr. 2640/86 af 21. august 1986 om indførelse af en midlertidig antidumpingtold på importen af PPC-fotokopieringsmaskiner med oprindelse i Japan [4] (herefter benævnt »forordningen om midlertidig antidumpingtold«) er stillet sikkerhed med en midlertidig antidumpingtold på 15,8%.

7. De første fire anbringender knytter sig alle til spørgsmålene om fastsættelsen af den normale værdi samt sammenligningen heraf med eksportprisen. Sagsøgeren har gjort gældende, at der foreligger en overtrædelse dels af artikel 2, stk. 3, litra a), og stk. 7, og dels af artikel 2, stk. 9, og stk. 10, litra c), i Rådets forordning (EØF) nr. 2176/84 af 23. juli 1984 om beskyttelse mod dumpingimport eller subsidieret import fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab [5] (herefter benævnt »grundforordningen«).

8. Ved nærmere eftersyn kan det imidlertid fastslås, at de argumenter, der fremføres, ofte er identiske, at de skal støtte den påstående retsstridige fastsættelse af den normale værdi eller dennes sammenligning med eksportprisen, og at visse af disse argumenter fremføres, som om de var subsidiære i forhold til visse andre. Det beror på den ene side på den opfattelse hos sagsøgeren, at artikel 2, stk. 3, litra a), skal læses i sammenhæng med artikel 2, stk. 9 (jf. afsnit 32 i stævningen) samt på, at selskabets kritik i det hele først og fremmest drejer sig om den placering, der er givet visse udgifter, som dets japanske datterselskaber har haft, og som det ønsker enten ikke at få medregnet i den normale værdi efter en beregning heraf på grundlag af artikel 2, stk. 3, eller at få fratrukket heri i medfør af de i artikel 2, stk. 10, litra c), omhandlede justeringer.

9. Jeg fortrækker derfor at behandle disse forskellige anbringender under ét.

**A — Fastsættelsen af den normale værdi og sammenligningen heraf med eksportprisen**

10. Ricoh's argumentation kan efter min mening sammenfattes som følger:

1) Rådet har undladt at anvende samme eller en sammenlignelig metode ved fastsættelsen af den normale værdi og eksportprisen.

2) Rådet har ved at bruge de priser, der anvendes for de første uafhængige købere på det japanske marked, samt ved at afslå deri at fratrække visse salgsomkostninger samt de general- og administra-

4 — EFT L 239, s. 5.
5 — EFT L 201, s. 1.

tionsomkostninger, Ricoh's japanske datterselskaber har måttet afholde, fastsat den normale værdi i forhandler- eller endog forbruger-, men ikke i ab fabrik-leddet, som eksportprisen derimod svarer til, idet samtlige Ricoh's EF-datterselskabers omkostninger og fortjeneste ifølge grundforordningens artikel 2, stk. 8, litra b), er blevet fradraget i den pris, det indførte produkt for første gang solgtes til til en uafhængig køber i Fællesskabet.

3) Ved således at anvende de priser, Ricoh's japanske datterselskaber tager hos de første uafhængige købere uden efterfølgende at foretage passende fradrag i disse priser, har Rådet desuden anvendt artikel 2, stk. 7, forkert, idet denne bestemmelse ikke vil kunne anvendes på en måde, der giver resultater, som radikalt adskiller sig fra dem, der ville være fremkommet, såfremt Rådet havde fundet overførselspriserne mellem virksomheder, dvs. mellem Ricoh og dets handelsdatterselskaber, brugbare som reference for så vidt angår anvendelsen af artikel 2, stk. 3.

4) Ved at afslå at tage hensyn til de rabatter, Ricoh's datterselskaber ydede ved ibyttetagning af brugte PPC, har Rådet ikke fastsat den normale værdi for den nye vare som »den pris, der faktisk er betalt eller skal betales«, jf. forskriften herom i artikel 2, stk. 3, litra a).

5) Ved at afslå de justeringer, som der blev anmodet om for disse ibyttetagningsbetalinger og for visse andre direkte salgsomkostninger, som Ricoh's japanske handelsdatterselskaber måtte afholde, har Rådet desuden tilsidesat artikel 2, stk. 10, litra c).

11. På baggrund af mit forslag til afgørelse i Canon-sagen, sag C-171/87, kan disse argumenter i intet tilfælde anerkendes.

12. Jeg skal først erindre om de principielt uafhængige beregningsmetoder for henholdsvis den normale værdi og eksportprisen, der blev knæsat i Domstolens domme af 7. maj 1987 i »kugleleje«-sagerne [6], samt om, hvad der er konsekvensen heraf, nemlig at:

»Det er således ingen betingelse for, at sammenligningen er passende i den i artikel 2, stk. 9, forudsatte betydning, at den normale værdi og eksportprisen er blevet fastlagt efter identiske fremgangsmåder« [7].

Der vil derfor slet ikke kunne argumenteres på grundlag af den omstændighed, at visse elementer er medtaget i den normale værdi, men ikke i eksportprisen, for så vidt som de bestemmelser, der gælder for fastlæggelsen af disse to størrelser, er blevet overholdt. Det følger desuden heraf, at den omstændighed, at visse arter omkostninger er blevet fradraget i den eksportpris, der er beregnet i henhold til artikel 2, stk. 8, litra b), ikke er tilstrækkelig til at medføre en forpligtelse for institutionerne til at foretage lignende justeringer i den normale værdi i medfør af

6 — Sagerne 240/84, 255/84, 256/84, 258/84 og 260/84, Sml. 1987, s. 1809, 1861, 1899, 1923, 1975.

7 — Jf. dom af 5.10.1988 (forenede sager 277/85 og 300/85, Canon mod Rådet, Sml. s. 5731, præmis 37).

den i artikel 2, stk. 9 og 10, omhandlede sammenligning.

13. Jeg skal endvidere erindre om, at det bl.a. af ovennævnte dom af 5. oktober 1988, Canon mod Rådet, fremgår, at de priser, der betales af den første uafhængige køber, udmærket kan anses for den pris, som faktisk er betalt for varen i eksport- eller oprindelseslandet i normal handel og således kan anvendes i medfør af artikel 2, stk. 3, litra a), ved fastsættelsen af den normale værdi (jf. præmis 12 i nævnte dom). På den anden side fremgår det af samme dom, at i tilfælde af, at der er tale om en arbejdsfordeling med hensyn til fremstilling og salg inden for en gruppe af virksomheder svarende til den, som også Ricoh har etableret på det japanske marked, med selskaber, som er selvstændige juridiske personer, men er økonomisk forbundne

»... [er det] netop... ved at tage udgangspunkt i det første salg til en uafhængig køber, at der kan ske korrekt fastsættelse af den normale værdi 'ab fabrik'« (præmis 41).

14. Ricoh's argument om, at der i det foreliggende tilfælde er sket en fastsættelse af den normale værdi på et andet trin end »ab fabrik«, hvor eksportprisen fastlægges, er derfor helt grundløst. I øvrigt er den normale værdi og eksportprisen begge blevet fastlagt i »ab fabrik«-leddet, hvorfor ingen justering skulle gennemføres i medfør af artikel 2, stk. 9, og stk. 10, litra c), med henblik på at tage hensyn til formodede forskelle i omsætningsled.

15. Jeg har desuden tidligere i mit forslag til afgørelse i sag C-171/87 nævnt, at den omstændighed, at de priser, der betales af den første uafhængige køber, korrekt har kunnet anses for at være opnået »i normal handel«, jf. artikel 2, stk. 3, litra a), gør helt op med uenigheden om anvendeligheden af og følgerne af en eventuel anvendelse af artikel 2, stk. 7, hvorefter »transaktioner mellem parter, som synes at være forretningsmæssigt forbundet eller at have et indbyrdes kompensationsarrangement«, kan anses for ikke at være sådanne transaktioner (der har fundet sted i normal handel).

16. Jeg skal tilføje, at Ricoh's synspunkt om, at en anvendelse af artikel 2, stk. 7, ikke bør give radikalt forskellige resultater i forhold til dem, der ville blive opnået, såfremt overførselsprisen mellem producent / eksportør og vedkommendes datterselskaber blev lagt til grund ved fastsættelsen af den normale værdi, er således beskaffent, at det ganske berøver nævnte bestemmelse den tilsigtede virkning i praksis, for med denne bestemmelse skal institutionerne netop sættes i stand til at undlade at tage hensyn til overførselspriserne eller til kun at gøre det på visse betingelser.

17. Om anbringendet om, at Rådet har tilsidesat artikel 2, stk. 3, litra a), ved ikke som normal værdi at anvende de nettopriser, der faktisk er blevet betalt af uafhængige kunder, men derimod bruttopriserne inklusive de rabatter, som gives dem ved ibyttetagning af brugte PPC, skal jeg oplyse, at jeg tidligere i mit forslag til afgørelse i sag C-171/87 har udtalt, at ydelse af en ibyttetagningsrabat ikke medfører nogen reel nedsættelse af den nye vares salgspris, men generelt blot afspejler den værdi, den brugte vare har for den, der tager den i bytte. Sandt at sige er denne værdi derfor en del af den pris, der »faktisk« er betalt eller skal

betales for den nye vare. I det foreliggende tilfælde, hvor der ikke findes et brugtmaskinemarked i Japan, modsvarer denne værdi ikke videresalgsværdien for brugte PPC, men derimod de fordele, som producenten opnår ved at fjerne dem fra markedet og holde dem uden for omsætningen, som Rådet har redegjort for i slutningen af betragtning 13 til den anfægtede forordning.

18. Endelig har jeg desuden i nævnte forslag til afgørelse omtalt, at konstateringen af, at disse fordele repræsenterer en værdi, der adskiller sig fra salgene af nye PPC, har gjort det muligt for Rådet at fastslå, at de omhandlede ibyttetagningsrabatter *ikke direkte* hænger sammen med de salg, i anledning af hvilke de ydes, og at det således ikke har været forpligtet til at foretage en justering i medfør af grundforordningens artikel 2, stk. 10, litra c), hvori det udtrykkeligt er bestemt, at de justeringer, der skal foretages under hensyntagen til forskelle i salgsvilkår, »begrænses til forskelle, som har direkte tilknytning til de pågældende salg«.

19. Hvad angår de øvrige af Ricoh nævnte udgiftsposter, nemlig rejser, kommunikation, reklame, salgsfremstød, repræsentationsudgifter og brug af firmabiler, er der tale om udgifter, som efter sagsøgerens egen opfattelse indgår i general- og administrationsomkostninger, hvis forskelle generelt ikke giver grundlag for justeringer i medfør af artikel 2, stk. 10, litra c). I øvrigt kan disse forskelle kun undtagelsesvis give anledning til justeringer, såfremt de opfylder den almindelige betingelse om direkte tilknytning til de pågældende salg, hvilket ikke er tilfældet for udgifter, der har måttet afholdes, uanset om der er sket salg eller ej.

20. Endelig kan man på grundlag af den omstændighed, at bestemmelserne om fastsættelse af den normale værdi eller eksportprisen er forskellige fra bestemmelserne om sammenligningen af disse størrelser, og at artikel 2, stk. 9 og 10, har til formål at fastlægge de justeringer, der vil kunne foretages af den normale værdi eller eksportprisen, når disse i forvejen er beregnet efter de herom angivne metoder[8], desuden imødegå et synspunkt, sagsøgeren gentagne gange har fremført (se afsnit 28, 36 og 49 i stævningen). Herefter er afslaget på at anse de pågældende omkostninger for direkte salgsomkostninger, der kan fradrages i medfør af artikel 2, stk. 10, litra c), uforeneligt med deres medtagelse i den normale værdi i de tilfælde, hvor denne er blevet fastlagt i medfør af artikel 2, stk. 4; den gælder for det tilfælde, hvor en vare i oprindelseslandet sælges til en pris, der ligger under produktionsomkostningerne[9]. For mens det i artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), udtrykkeligt er bestemt, at den beregnede værdi fastsættes ved sammenlægningen af produktionsomkostningerne og en rimelig fortjenstmargen, og at selve produktionsomkostningerne omfatter en rimelig margen til dækning af salgs-, administrations- og andre generalomkostninger, er det ifølge artikel 2, stk. 10, litra c), kun undtagelsesvis muligt at fradrage disse omkostninger, nemlig når de har direkte tilknytning til de pågældende salg på det omhandlede marked. Formålet med at fastlægge den normale værdi er at

8 — Jf. på linje hermed dommene i »kugleleje-sagerne« af 7.5.1987, og navnlig den nævnte dom i sagen Toyo mod Rådet, præmis 16.

9 — Rådet har i svarskriftets afsnit 48 anført, at fastlæggelsen af den normale værdi sker på grundlag af artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii), og ikke, som det sagsøgende selskab vil have det til at se ud, i medfør af artikel 2, stk. 4. Uenigheden herom forekommer mig imidlertid temmelig kunstig, idet de to bestemmelser hænger således sammen, at såfremt artikel 2, stk. 4, finder anvendelse og fører til fastlæggelse af den normale værdi, sker denne i overensstemmelse med forskriften i artikel 2, stk. 3, litra b), nr. ii).

afgøre, hvilken salgspris der ville gælde for en vare, såfremt denne solgtes i oprindelseseller eksportlandet [10], mens de i artikel 2, stk. 10, litra c), omhandlede justeringer har til formål at tilpasse den således beregnede normale værdi efter objektive faktorer, der afspejler svaghederne på hvert enkelt marked, har forskellige virkninger på salgsvilkårene og dermed påvirker prisernes sammenlignelighed [11].

## B — Skaden

21. Ricoh har i de indlæg, selskabet har indgivet sammen med sagsøgerne i sagerne C-175/87, C-176/87, C-177/87 og C-179/87, bestridt Rådets konstateringer vedrørende den skade, der er forvoldt industrien i Fællesskabet ved den japanske PPC-eksport ud fra følgende synsvinkler: Fastlæggelsen af Fællesskabets erhvervsgren, afgørelsen med hensyn til samme vare, de faktorer, der er lagt til grund for afgørelsen om, hvorvidt der er forvoldt skade, og årsagssammenhængen mellem dumpingimporten og den således konstaterede skade.

22. Jeg har allerede i mit forslag til afgørelse i sag C-171/87, Canon mod Rådet, angivet grundene til, at jeg deler Rådets opfattelse (jf. afsnit 2 og 3 i duplikken i nærværende sag), hvorefter der, når det gælder vurderingen af den skade, en erhvervsgren i Fællesskabet har lidt, er mere fornuft i først at se på, hvad der udgør »samme vare«, efter betydningen i grundforordningens artikel 2, stk. 12, og kan dernæst efterprøve, om »en erhvervsgren i Fællesskabet«, der producerer den pågældende samme vare, er blevet korrekt fastlagt på baggrund af bestemmelsen i artikel 4, stk. 5, i samme forordning.

23. Jeg vil derfor tage disse to spørgsmål op i en rækkefølge, der er den omvendte af den, de er fremstillet i retsmøderapporten. Jeg vil i øvrigt herved kunne gøre fremstillingen forholdsvis kort, idet jeg allerede tidligere har behandlet begrebet samme vare i mit tidligere forslag til afgørelse i sag C-171/87, og idet Domstolen allerede i den tidligere nævnte dom af 14. marts 1990, Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen, har taget stilling til et anbringende om en fejlagtig definition af erhvervsgrenen i Fællesskabet.

24. Endelig mener jeg i ét og samme afsnit at kunne behandle de to andre spørgsmål, nemlig spørgsmålet om de faktorer, der er lagt til grund for afgørelsen af, om der er forvoldt skade, og spørgsmålet om skadeårsagerne, som hænger snævert sammen.

### 1. *Fastlæggelsen af samme vare*

25. I mit tidligere nævnte forslag til afgørelse forklarede jeg, hvorfor jeg er af den opfattelse, at Rådet retmæssigt har kunnet nå til det resultat, at PPC i tilstødende segmenter, lige fra den personlige fotokopieringsmaskine og til maskiner i segment 5 i Dataquest-klassifikationen, er samme vare efter betydningen i grundforordningens artikel 2, stk. 12.

26. Jeg har i øvrigt som Rådet indtryk af, at det ikke altid er særlig klart, om Ricoh har ønsket en fuldstændig opdeling i segmenter af PPC-markedet med lige så mange identiske varegrupper, som der er forskellige PPC-segmenter, eller om selskabet blot gør krav på en opdeling på to grupper, nemlig

10 — Jf. på linje hermed dommene af 5.10.1988, og navnlig nævnte dom i sagen Canon mod Rådet, præmis 26.

11 — Jf. på linje hermed »kugleleje-dommene« af 7.5.1987, og navnlig den tidligere nævnte dom i sagen Nachi Fujikoshi mod Rådet, præmis 32.

en, der omfatter »små fotokopieringsmaskiner«, dvs. maskiner, som kan lave indtil 40 kopier i minuttet, og en gruppe omfattende maskiner, der kan kopiere hurtigere. Man har i øvrigt indtryk af, at Ricoh's grunde til at få denne opdeling på grundlag af en kopieringshastighed på 40 kopier i minutter i stand, ikke hænger sammen med maskinernes fysiske og tekniske specifikationer, men tværtimod er en følge af konstateringen af, at det kun er på markedet for store PPC, at der findes en fællesskabsproduktion af betydning, og at japanske fotokopieringsmaskiner kun har haft en førerstilling på markedet for små PPC. Man må spørge, om det ikke er af samme grund, nemlig at der i referenceperioden kun har eksisteret en ringe fællesskabsproduktion af fotokopieringsmaskiner med en kapacitet på op til 30 kopier i minuttet, dvs. enten personlige fotokopieringsmaskiner eller maskiner i segmenterne 1a, 1b eller 2, at Ricoh ikke ønsker, at der skal ske en sondring inden for disse segmenter, selv om selskabet gør gældende, at:

»de fysiske forskelle og den mangel på lighed, som fotokopieringsmaskiner i tilstødende segmenter udviser, er særligt fremtrædende, for så vidt angår personlige fotokopieringsmaskiner og fotokopieringsmaskiner i segment 1a«?

27. Sådanne grunde bør imidlertid ikke være afgørende, når det gælder fastlæggelsen af, hvad der skal forstås ved »samme vare«, som i grundforordningens artikel 2, stk. 12, defineres som

»en *vare*, som er identisk med, dvs. i enhver henseende mage til, den omhandlede vare«, eller, såfremt en sådan vare ikke findes,

»en anden vare, der har *egenskaber*, som ligger tæt op ad den pågældende vares«.

Ricoh har i alt fald ikke angivet de særlige grunde med tilknytning til andre særegenheder ved PPC end kopieringshastigheden, der efter selskabets mening bør medføre, at kopieringshastigheden 40 kopier pr. minut skal være afgørende for sondringen mellem »små« og »store« fotokopieringsmaskiner. Men efter min mening kan man retmæssigt mene, at en maskine, som udfører det samme arbejde som en anden, om end med større hastighed, har egenskaber, der i høj grad ligner førstnævnte maskines egenskaber.

28. På den anden side kan det konstateres, at de forskellige segmenter efter den af Ricoh omtalte af Dataquest opstillede klassifikation, hvis udgangspunktet er kopieringshastigheden, overlapper hinanden. Således kan netop PPC med en kapacitet på 40-45 kopier i minuttet tilhøre enten segment 3 (31-45 kopier) eller segment 4 (40-75 kopier). I øvrigt kan PPC med en kapacitet på mellem 70-75 kopier tilhøre enten segment 4 eller segment 5, der omfatter maskiner med en kapacitet på 70-90 kopier. Der bliver også for personlige fotokopieringsmaskiner og maskiner i segmenterne 1a og 1b tale om overlapninger, idet de første kan fremstille op til 12 kopier i minuttet, og de sidstnævnte henholdsvis op til 20 og fra 15 til 20.

29. Endelig må det uafhængigt af spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionens definition af »det relevante marked« i en beslutning om en procedure i henhold til EØF-

traktatens artikel 85 kan binde Rådet, når det skal definere begrebet »samme vare« i en antidumpingprocedure, konstateres, at Kommissionen i den af Ricoh nævnte beslutning 88/88/EØF af 22. december 1987 om en joint venture mellem Olivetti og Canon (EFT L 52, s. 51), hverken gik ind for en fuldstændig segmentopdeling af PPC-markedet eller for en opdeling af markedet som den, Ricoh i den foreliggende sag har tænkt sig. Og selv om Kommissionen deri sondrede mellem tre repræsentative, relevante markeder, omfattende henholdsvis personlige fotokopieringsmaskiner og maskiner til og med segment 2, maskiner i segment 3 og segment 4 samt maskiner i segment 4 — segment 6, undlod den ikke at bemærke, at denne inddeling »... [ikke] udelukker... en vis sammenlignelighed mellem disse tre segmenter« (jf. betragtning 7 til nævnte afgørelse).

30. At sammenligneligheden mellem de forskellige markedssegmenter ikke er så stor som sammenligneligheden inden for et enkelt segment, er ikke som anført af Ricoh et bevis for, at der findes en virkelig segmentinddeling, men derimod for, at der ikke er klare grænser mellem de forskellige segmenter, og at PPC, der tilhører ét segment, udmærket kan erstattes af en eller flere PPC, der tilhører andre segmenter.

31. Dette kan i øvrigt læses mellem linjerne i forskellige afsnit af Ricoh's stævning, bl.a. ved omtalen af, at:

»indtil den nye generation af fotokopieringsmaskiner kom frem i Japan, kunne de europæiske kunder vælge mellem at anvende en stor og hurtig fotokopieringsmaskine (almindeligt papir), en lille fotokopieringsmaskine af ringere kvalitet (fremkalderpapir) eller en langsom fotokopieringsmaskine (almindeligt papir) som Rank Xerox 660, der fremstillede kopier af dårlig kvalitet, men med anvendelse af almindeligt papir, og for hvilken der fandtes et omfattende net af service- og vedligeholdelsesvirksomheder«,

eller at de japanske virksomheder, efter at de små fotokopieringsmaskiner var kommet på markedet i Japan

»i stedet for at købe (eller samtidig med at købe) en enkelt lynhurtig fotokopieringsmaskine med stor kapacitet, der blev anbragt centralt i en reproduktionsafdeling, kunne anskaffe flere eller mange små fotokopieringsmaskiner til fordeling i selskabets forskellige lokaler«.

32. Hvad angår argumentet om, at det af antidumpingtolden ramte udvalg af maskiner, der eksporteres, er større end det i Fællesskabet producerede PPC-udvalg, er det ikke relevant i en sammenhæng som den foreliggende, hvor det er godtgjort, at der i Fællesskabet var en PPC-produktion, den være nok så beskeden, i referenceperioden i samtlige segmenter, i hvilke der var tale om japansk eksport, dvs. i samtlige segmenter fra den personlige fotokopieringsmaskine til PPC i segment 4. Såfremt der har været tale om forskelle mellem en af de mange importerede japanske maskintyper og en af de få maskintyper fra Fællesskabet, der havde lignende tekniske egenskaber, måtte der eventuelt som anført af Rådet tages hensyn hertil ved den prissammenligning, som institutionerne skulle gennemføre for at afgøre, om der forelå prisunderbud, og i bekræftende fald, hvilket omfang disse underbud havde. Det har de, som det fremgår af betragtning 41 ff. til den anfægtede forordning, gjort i

den foreliggende sag, og det havde de også gjort i sagen om de elektroniske skrivemaskiner med oprindelse i Japan, som det bl.a. fremgår af den tidligere nævnte dom af 5. oktober 1988, Canon mod Rådet, hvor Domstolen ikke skabte tvivl om de omhandlede varers lighed, selv om der var tale om et meget forskelligartet udbud af modeller med indbyrdes meget forskellige tekniske egenskaber (jf. navnlig præmis 14 og 66 i nævnte dom).

2. *Definitionen af en erhvervsgren i Fællesskabet*

33. Ifølge grundforordningens artikel 4, stk. 5, forstås ved »erhvervsgren i Fællesskabet«

»samtlige fællesskabsproducenter af samme vare eller de af dem, hvis samlede produktion af de pågældende varer udgør en betydelig del af den samlede fællesskabsproduktion af sådanne varer, med undtagelse af følgende tilfælde:

— Når producenterne står i forbindelse med eksportørerne, eller importørerne selv er importører af den vare, der påstås at være en dumpingvare eller en subsidieret vare, kan der ved 'erhvervsgren i Fællesskabet' forstås de øvrige producenter.

— ...«

34. Lad dette nu være sagt straks: Denne bestemmelse viser, at fastlæggelsen af samme vare korrekt i nærværende sag er blevet gennemført, således at hele PPC-udvalget fra personlige fotokopieringsmaskiner til maskiner i segment 5 er omfattet. Men så kan det af sagsøgeren anførte om, at Fællesskabets produktion inden for klassen af »små« fotokopieringsmaskiner har været ubetydelig, eller endog at der i praksis næsten ikke har været en sådan produktion, og at ingen fællesskabsproducent bl.a. af denne grund vil kunne gøre gældende, at der har været tale om skade som følge af indførslen af »små« fotokopieringsmaskiner fra Japan, ikke være afgørende ved fastlæggelsen af »erhvervsgrenen i Fællesskabet« og således — i alt fald ikke i sig selv — gøre det påkrævet, at visse producenter holdes uden for denne erhvervsgren.

35. De øvrige argumenter, Ricoh har påberåbt sig i forbindelse med anbringendet om, at Rank Xerox, Océ og Olivetti ikke burde være medtaget under »erhvervsgren i Fællesskabet«, og som bygger på den omstændighed, at disse fællesskabsproducenter havde tilknytning til japanske eksportører og selv har gennemført import fra Japan, svarer i alt væsentligt til de argumenter, Domstolen tidligere havde lejlighed til at forkaste i førnævnte dom af 14. marts 1990, Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen.

36. Vedrørende de tidligere af Ricoh nævnte afgørelser, hvori institutionerne skulle være gået anderledes til værks end i nærværende sag, bemærkes, at Domstolen i dommen i Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen afviste, at der fandtes en praksis fra institutionernes side, der gik ud på, at en producent, der står i forbindelse med eksportørerne og importørerne eller selv er importør af denne vare, der påstås at

være en dumpingvare eller en subsidieret vare, automatisk blev holdt ude fra kredsen af de producenter, der udgør »en erhvervsgren i Fællesskabet«, efter betydningen i grundforordningens artikel 4, stk. 5. Det er korrekt, at Domstolen nåede til dette resultat på grundlag af sagens akter og forhandlingerne for Domstolen, dvs. i forhold til de tidligere af sagsøgeren i Gestetner-sagen udtrykkeligt omtalte tilfælde (præmis 44). Domstolens konstatering må imidlertid også gælde i den foreliggende sag. Dels genfindes de fire af Gestetner nævnte tilfælde blandt de af Ricoh nævnte, og dels må det for disse tilfælde korrekte resultat også være korrekt for de øvrige; hver gang institutionerne har udelukket eller afvist at udelukke en fællesskabsproducent fra Fællesskabets produktion, er det sket på grundlag af de skønsbeføjelser, de har, hvorved skønnet skal udøves »konkret og under hensyn til alle relevante omstændigheder« (præmis 43 i Gestetner-dommen). I øvrigt må man stedse erindre sig, at der for så vidt angår Rank Xerox er tale om et fællesskabsselskab, som ejer en væsentlig del af kapitalen i et japansk selskab, ikke om en japansk producent, der kontrollerer et produktionsdatterselskab i Fællesskabet. På baggrund heraf kan disse andre tilfælde heller ikke antages at udgøre en praksis, som binder institutionerne for fremtiden.

37. Endelig er efter min mening Ricoh's henvisning til grundforordningens artikel 13, stk. 10, ikke til nogen nytte i den foreliggende sag. Dels blev denne bestemmelse først indsat i grundforordningen efter vedtagelsen af den anfægtede forordning, nemlig ved Rådets forordning (EØF) nr. 1761/87 af 22. juni 1987 (EFT L 167, s. 9), den såkaldte »skruetrækkerforordning«, og dels kan der ifølge artikel 13, stk. 10, på visse betingelser indføres en antidumpingtold på varer, som er samlet eller produceret i Fællesskabet under anvendelse af dele eller materialer hidrørende fra det eller de pågældende eksportlande. Bestemmelsen tager altså sigte på et andet forhold end definitionen af erhvervsgrenen i Fællesskabet.

3. *Spørgsmålet, om der har været tale om en af virkningerne af dumpingen forvoldt skade*

38. Ricoh har imødegået den analyse, institutionerne har gennemført af de forskellige faktorer, som de lagde til grund for at fastlægge skaden, og mener, at erhvervsgrenen i Fællesskabet i realiteten ikke har lidt skade. Selskabet gør i øvrigt gældende, at fællesskabsproducenternes ubetydelige virksomhed i sektoren for små fotokopieringsmaskiner ikke skyldtes indførslerne fra Japan, men navnlig var resultatet af andre forhold, herunder navnlig deres egen oprindelige beslutning om ikke at påbegynde fremstillingen af disse fotokopieringsmaskiner. Selskabet har hermed betvivlet, dels om der i kraft af de af institutionerne påberåbte forhold overhovedet har været tale om skade, og dels under angivelse af, at den således fastlagte skade er blevet forvoldt af andre forhold, om der har været årsagsforbindelse mellem dumpingimporten og den påståede skade.

39. Jeg skal, som Domstolen i præmis 49 i førnævnte dom af 5. oktober 1988, Canon mod Rådet, bemærke, at grundforordningens artikel 4, som gennemfører artikel 3 i GATT's antidumpingkodeks i stk. 1 indeholder en bestemmelse om,

»at der kun foreligger skade, såfremt dumpingimporten 'gennem virkningen af dumping' forvolder eller truer med at forvolde væsentlig skade for en erhvervsgren i Fællesskabet, idet skade forvoldt af andre faktorer ikke må tilskrives dumpingimporten«.

I øvrigt indeholder grundforordningens artikel 4, stk. 2, en opregning af de forskellige faktorer, som undersøgelsen af, om der foreligger skade, omfatter. Der er tale om omfanget af dumpingimporten [litra a)], priserne på dumpingimporten [litra b)], samt om dumpingimportens følgevirkninger for den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet.

40. Det fremgår klart af indholdet af sidstnævnte bestemmelse, at institutionerne ved en afgørelse om disse spørgsmål råder over et vidt skøn, der ofte må udøves på grundlag af meget indviklede økonomiske analyser. På den ene side er det i artikel 4, stk. 2, udtrykkelig bestemt, at hverken en enkelt eller flere af de nævnte tre faktorer nødvendigvis er udslaggivende for afgørelsen. På den anden side er, som anført af Domstolen, fremdeles i dommen af 5. oktober 1988, Canon mod Rådet (præmis 56), opregningen i litra c) af de relevante økonomiske faktorer, som følgevirkningerne af dumpingimporten for den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet skal vurderes på grundlag af, blot retningsgivende, hvorfor institutionerne lovligt kan grunde deres skønsmæssige afgørelser på de faktorer, de finder mest relevante.

41. Af betragtningerne til den anfægtede forordning fremgår, at institutionerne har gennemført en indgående undersøgelse af de omhandlede faktorer. Rådet har i afsnit i) i kapitel H under overskriften »Skade« undersøgt importmængderne, i afsnit ii) og iv) i samme kapitel henholdsvis importpriserne og dumpingimportens virkninger for erhvervsgrenen i Fællesskabet.

42. Ricoh har om stigningen i *importmængden* fra Japan gjort gældende, at den skete sideløbende med ekspansionen på det »nye« marked for små fotokopieringsmaskiner, som fællesskabsproducenterne i øvrigt selv i høj grad havde fordel af. I betragtning 34 til den anfægtede forordning siges også, at:

»salg og udlejning i den betragtede periode af nye maskiner fremstillet af fællesskabsproducenterne (Rank Xerox, Océ, Olivetti, Tetras) steg fra 62 000 enheder i 1981 til 108 000 enheder i 1984, en stigning på 74%«.

Markedsandelen for disse maskiner faldt imidlertid fra 21% i 1981 til 11% i 1985, mens den markedsandel på fællesmarkedet, som de af de japanske eksportører producerede maskiner havde, steg fra 70 til 78% i samme periode (betragtning 33 til den anfægtede forordning). På baggrund heraf kunne institutionerne retmæssigt nå til det resultat, at importen fra Japan, der steg med over 120% fra 1981 til 1984, forvoldte Fællesskabets producenter skade, idet den hindrede, at deres salg og udlejning udviklede sig mere gunstigt[12].

12 — Jf. på linje hermed den førnævnte dom af 5.10.1988, Canon mod Rådet, præmis 57 og 58.

43. Ricoh har vedrørende *prisunderbuddene* ikke fremført argumenter, der kan godtgøre, at institutionernes konstateringer på det punkt er behæftet med åbenbare fejl. Selskabet har derimod under påberåbelse af disse konstateringer, som de foreligger navnlig i betragtning 48 og 49 til den anfægtede forordning, gjort gældende, at de japanske varer ikke var billigere end de varer, Fællesskabets producenter solgte, men derimod teknisk overlegne. Hermed ser Ricoh dog bort fra, at institutionerne i meget vidt omfang begrundede det resultat, de nåede til, med en særlig udbredt form for underbud, der ikke kom til udtryk i lavere priser, men derimod i de japanske eksportørers salg af langt mere avancerede modeller til de samme eller næsten de samme priser som priserne på enklere modeller, som fællesskabsproducenterne solgte (jf. herved betragtning 47, andet afsnit, og betragtning 49 in fine). Som landet ligger i den foreliggende sag, har det imidlertid efter min mening ikke blot været rimeligt, men tværtimod påkrævet at tage denne form for underbud i betragtning. Rådet har således i 44. betragtning til den anfægtede forordning forklaret, at:

»japansk fremstillede modeller ... var [almindeligvis] bedre udstyret end de konkurrerende Cecom-modeller«,

og at:

»Kommissionen ... derfor ved udvælgelsen af modelpar med henblik på sammenligning hyppigt [måtte] vælge en Cecom-model med færre funktioner til sammenligning med en japansk fremstillet model med tilsvarende grundlæggende karakteristika«.

En sammenligning af de indførte modeller og de i Fællesskabet producerede modeller, som lå nærmest på hinanden, alene ud fra priserne uden hensyn til de nævnte tekniske vanskeligheder ville således ikke have afspejlet den virkelige prisforskel eller forskel i handelsværdi, som eventuelt gjorde sig gældende for de forskellige modeller, idet:

»... en mere veludstyret model [generelt skulle] være dyrere som følge af de yderligere funktioner« (jf. betragtning 44 in fine).

44. Den omstændighed, at institutionerne ikke kvantificerede denne form for underbud præcist, idet de ikke anså det for muligt at værdiansætte de supplerende muligheder, der var indbygget i japanske maskiner (jf. betragtning 49, fjerde led, i den anfægtede forordning), kan ikke påvirke deres konstatering af, at prisunderbuddet forelå. En sådan konstatering må i øvrigt efter min mening være tilstrækkelig i forbindelse med undersøgelsen af de faktorer, der har ligget til grund for skaden, og en »kvantificering« ville kun have været påkrævet, for så vidt som institutionerne havde ønsket at tage hensyn til prisunderbuddets niveau ved fastlæggelsen af antidumpingtoldens størrelse. Af betragtning 110 til den anfægtede forordning fremgår imidlertid, at det netop var på grund af umuligheden af at opgøre det konstaterede prisunderbud, at:

»Kommissionen fastslog ..., at det ville være uhensigtsmæssigt i forbindelse med denne procedure at indregne et element i tolden, hvorved der tages hensyn til den form for underbud, der er konstateret under proceduren«.

45. På baggrund af det anførte kan Ricoh heller ikke på grundlag af betragtning 86 til den anfægtede forordning — hvori Rådet bestrider, at de japanske eksportørers store andel af markedet kunne tilskrives de japansk fremstillede maskiners tekniske overlegenhed, »bortset fra spørgsmålet om flere funktioner« — gøre gældende, at der ikke har været tale om underbud, men derimod om konkurrence; i det foreliggende tilfælde ligger underbuddet netop i, at disse apparater med flere »funktioner« sælges til priser, der ikke er højere end priserne på mindre veludstyrede maskiner. Som Rådet rigtigt har fremhævet, kan dette prisudbud ikke, såfremt det er et resultat af dumpingimport, anses for at være en form for loyal konkurrence (jf. afsnit 128 i svarskriftet).

46. Endelig forekommer Ricoh's udtalelse om,

»at Info-Markt's undersøgelse kan *tages som et udtryk for*, at priserne på Fællesskabets typer *generelt* skulle have været højere end prisen på de tilsvarende japanske typer, idet Fællesskabets typer ofte skal bruges til udlejning og altså *generelt* er udformet med henblik på en længere levetid«,

mig alt for vag og ikke på nogen måde bevist. Desuden må det — hvorved der bortses fra, at længere levetid er ensbetydende med større pålidelighed, og at pålideligheden er et vidnesbyrd om teknisk overlegenhed, som Ricoh imidlertid frakender maskinerne fra Fællesskabet — bemærkes, for det første, at:

»lejeindtægter, der kan tilskrives maskinudlejning, udgør skønsmæssigt [kun] 35% af fællesskabsproducenternes omsætning hidrørende fra maskiner«,

og for det andet, at prissammenligningerne kun er blevet gennemført, for så vidt angår salgspriserne (jf. betragtning 46 til den anfægtede forordning), og derfor ikke har omfattet maskiner, der udelukkende skal anvendes til udlejning.

47. Institutionerne har vedrørende *lavprisimportens virkninger for den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet*, navnlig ud over den mærkbare nedgang i fællesskabsproducenternes markedsandel, der er blevet omtalt ovenfor i forbindelse med importmængden fra Japan, betonet, at der blev tale om en lavere rentabilitet. Ricoh har ikke på dette punkt rejst kritik af de tal, der findes i betragtning 81 til den anfægtede forordning, men har kritiseret institutionerne for ved undersøgelsen af fællesskabsproducenternes virksomheds rentabilitet alene at være gået ud fra salg og udlejning af »maskiner i segmenterne 1-4, som de selv havde produceret«, i stedet for at lægge vægt på den fortjeneste, de havde ved deres samlede virksomhed på fotokopieringsområdet, og navnlig den fortjeneste, der opnåedes ved videresalg af OEM-typer, som var indkøbt hos japanske leverandører, salg af tilbehørsvarer samt salg og udlejning af maskiner i segmenterne 5-6.

48. I grundforordningens artikel 4, stk. 4, hedder det imidlertid:

»Virkningen af dumpingimporten eller den subsidierede import vurderes i forhold til Fællesskabets *produktion* af *samme vare* ...«

Ved vurderingen af den virkning, de japanske indførsler havde for fællesskabsproducenternes rentabilitet, var Rådet derfor ikke forpligtet til at tage højde for den fortjeneste eller de tab, disse havde på salg eller udlejning af PPC, de havde indført, eller på andre varer end »samme vare« efter definitionen heraf under proceduren. Rigtignok skal, som tidligere nævnt, som samme vare betragtes

»alle fotokopieringsmaskiner til og med de maskiner, der er klassificeret i segment 5 i Dataquest-klassifikationen« (jf. betragtning 31 til den anfægtede forordning).

For de sidstnævnte maskiners vedkommende nåede Rådet imidlertid til det resultat, at der ikke blev tale om skade af betydning (jf. betragtning 79). Det var derfor ikke forpligtet til at lade PPC i segment 5 være omfattet af rentabilitetsberegningerne.

49. Ricoh kan heller ikke få noget ud af at henvise til betragtning 10 til forordningen om en midlertidig antidumpingtold, hvoraf det fremgår, at Kommissionen ved beregningen af den normale værdi tog hensyn til fortjenesten ved den enkelte eksportørs samlede forretninger med fotokopieringsmaskiner, og således også til salget af forbrugsvarer. Ved den endelige opgørelse tog Kommissionen faktisk dette synspunkt op til nyvurdering og beregnede fortjenesten for hver eksportør alene på grundlag af vedkommendes salg af PPC. Af betragtning 10 til forordningen om en endelig antidumpingtold fremgår, at det gjorde den for at tage hensyn til indsigelser, der var fremført af visse berørte parter vedrørende nævnte spørgsmål, og fordi

»denne fremgangsmåde er ... helt i overensstemmelse med den metode, der anvendes ved fastlæggelsen af den skade, der er påført den pågældende erhvervsgren i Fællesskabet«.

Det vil være mildt sagt urimeligt, om Ricoh kunne benytte en bestemt metode ved vurderingen af selskabets egen fortjeneste i forbindelse med fastsættelsen af den normale værdi og afvise den samme metode, når der bliver tale om at vurdere fællesskabsproducenternes fortjeneste i forbindelse med fastlæggelsen af skaden.

50. Da Ricoh således ikke har været i stand til at godtgøre, at rentabiliteten i kraft af den anvendte metode er blevet »kunstigt« forringet, er også selskabets kritik af betragtning 82 til den anfægtede forordning, for så vidt som den støttes på argumentet herom, grundløs. I nævnte betragtning konstaterede Rådet, at:

»Nedsat fortjeneste truer fællesskabsproducenternes muligheder for at påtage sig de udgifter til forskning og udvikling, som er nødvendig for at udvikle nye varer, der kan anvendes i den fremtidige konkurrence med japanske eksportører på markedet i Fællesskabet, og som er nødvendige for at fremme salget af deres vare gennem reklame og andre salgsfremmende foranstaltninger på et niveau, der er tilstrækkeligt til at kunne sammenlignes med de japanske konkurrenters.«

Af de tidligere nævnte grunde, dvs. krav om, at fastlæggelsen af skaden og dermed af rentabiliteten skal ske alene i forhold til

produktionen af samme vare, kan dette resultat heller ikke berøres af den omstændighed, at den generelle situation for fællesskabsproducenterne var sund, og at deres indtægter hidrørende fra andre former for virksomhed i vidt omfang ville have været tilstrækkelige til at dække de omhandlede udgifter.

51. Ricoh har også kritiseret den omstændighed, at institutionerne har tilskrevet den lave rentabilitet andre vanskeligheder, herunder bl.a. de manglende muligheder for Fællesskabets producenter for at opnå øgede stordriftsfordele (jf. betragtning 83 til den anfægtede forordning). Selskabet har herved anført, at disse manglende muligheder skyldtes, at fællesskabsproducenterne som følge af de tekniske vanskeligheder, de havde været ude for, først meget sent begyndte at fremstille små fotokopieringsmaskiner, der kunne tage konkurrencen op med de japanske varer.

52. Med denne argumentation ses der imidlertid bort fra, at også større PPC er omfattet af »samme vare«-begrebet efter definitionen heraf i nærværende procedure, og at dumpingimporten af små japanske fotokopieringsmaskiner således også har kunnet forvolde fællesskabsproduktionen af større PPC skade.

53. Det er desuden ubestridt, at der i Fællesskabet fra slutningen af 60'erne og gennem hele det følgende tiår, hvor de japanske eksportører begyndte at bringe mange små fotokopieringsmaskiner på markedet, fandtes en produktion i Fællesskabet af PPC med ringe kapacitet, nemlig Rank Xerox type 660, der hører hjemme i segment 1.

54. Rådet har i betragtning 85 og 86 til den anfægtede forordning behandlet Ricoh's argument om, at fællesskabsproducenterne først meget sent udviklede nye maskiner med lav kapacitet, der kunne konkurrere med de japanske maskintyper. Rådet anfører dér navnlig, at Rank Xerox' interne, tekniske vanskeligheder i forbindelse med udviklingen af en ny type kunne nævnes som et forhold af væsentlig betydning for selskabets tidligere vanskeligheder, men at situationen var en anden fra 1982/1983, hvor disse vanskeligheder var ryddet af vejen, og den nye maskintype bragt på markedet. Ricoh har blot henvist til de tidligere vanskeligheder og har ikke givet oplysninger, af hvilke det kan udledes, at Rådets vurdering heraf er fejlagtig, hvorfor Rådets afvisning af at anse dette for en skadesårsag kan anses for velbegrundet.

55. Endelig har Océ og Olivetti i høj grad benyttet sig af OEM-import fra Japan, men det gjorde de, som anført af Rådet i præmis 47 i den tidligere nævnte dom af 14. marts 1990, Gestetner Holdings mod Rådet og Kommissionen, dog først, efter at deres bestræbelser på at udvikle og markedsføre deres egne PPC med lav kapacitet var mislykkedes som følge af de trykkede markedspriser på grund af indførslerne fra Japan.

56. Af det anførte fremgår i det hele, at sagsøgerens anbringender og argumenter vedrørende fejl ved fastlæggelsen af skaden ikke på noget punkt kan lægges til grund.

C — Fællesskabets interesse

57. Grundforordningens artikel 12, stk. 1, indeholder som bekendt en bestemmelse om, at antidumpingtold bl.a. kun kan indføres, når

»... det af den endelige konstatering af de faktiske omstændigheder [fremgår] ..., [at der foreligger dumping] ..., og [det] ... af hensyn til Fællesskabets interesser [findes] påkrævet, at Fællesskabet griber ind ...«.

58. Ricoh har gjort gældende, at institutionernes vurdering af Fællesskabets interesser er blevet fordrejet, dels ved, at de til »en erhvervsgren i Fællesskabet« har henregnet selskaber, som var afhængige af og tjente på importen fra Japan, og dels ved, at de ikke har taget hensyn til fællesskabsproduktionens begrænsede karakter på området for små fotokopieringsmaskiner. Jeg har imidlertid nævnt, at institutionerne med rette kunne henregne Rank Xerox, Océ og Olivetti til »en erhvervsgren i Fællesskabet« og anse samtlige PPC, og ikke blot »små« fotokopieringsmaskiner, for »samme vare«, således at Ricoh's argumentation på dette punkt ikke kan lægges til grund.

59. Ricoh har i øvrigt ikke godtgjort, at Rådet ved at give fællesskabsproducenternes interesser forrangen for OEM-producenternes — f.eks. Gestetner's og Agfa-Gevaert's — interesser (jf. betragtning 93 til den anfægtede forordning), eller ved at finde, at fordelene ved indførslen af antidumpingtold ganske klart opvejer eventuelle negative virkninger af denne beslutning, navnlig for de priser, forbrugeren skal betale (jf. betragtning 99), har begået en åbenbar fejl ved udøvelsen af de vide skønsbeføjelser, det råder over, ved vurderingen af Fællesskabets interesser.

60. Heller ikke argumentationen om en fejlagtig vurdering af Fællesskabets interesser kan derfor lægges til grund.

D — Beregningen af antidumpingtold

61. Ricoh har gjort gældende, at den valgte antidumpingtoldsats på 20% er i strid med grundforordningens artikel 13, stk. 3, hvorefter antidumpingtolden ikke må være højere end nødvendigt for at afhjælpe skaden. Ingen af de argumenter, selskabet har påberåbt sig til støtte for dette anbringende, kan dog efter min mening anerkendes.

62. Ricoh har først gjort gældende, at den margen på 12%, som institutionerne fandt nødvendig for at sikre en rimelig fortjeneste eller indtægt ved salg af fotokopieringsmaskiner, er alt for høj, idet små maskiner altid sælges med lavere fortjeneste end fortjenesten ved enhver anden omsætning med tilknytning til fotokopieringsmaskiner.

63. På dette punkt havde Rådet dog allerede taget stilling i den anfægtede forordning, hvor det bekræftede Kommissionens synspunkt om, at der ikke ses

»nogen rimelig begrundelse for, som eksportørerne synes at antyde, at der udelukkende bør opnås fortjeneste af salget af hjælpematerialer mv.« (jf. betragtning 105 til den anfægtede forordning in fine).

Forinden havde Rådet forklaret, at den valgte fortjenstmargen på 12% var nødvendig

»for at sætte fællesskabsproducenterne som helhed i stand til:

— at fastholde deres stilling på markedet i fremtiden ved at gøre det muligt for dem at afholde tilstrækkelige udgifter til forskning og udvikling og til fremme af afsætningen af deres varer

— at opnå et rimeligt afkast, som står i et rimeligt forhold til den risiko, der er forbundet med at udvikle nye varer, og som sikrer aktionærerne et rimeligt udbytte« (betragtning 103, første afsnit).

Det gjaldt altså for institutionerne om at sikre fællesskabsproducenterne et tilstrækkeligt afkast, der rummede en tilskyndelse til at investere i udvikling og fremstilling af fotokopieringsmaskiner, hvorfor de fornuftigvis har kunnet se bort fra den eventuelle fortjeneste, der blev opnået ved efterfølgende salg af hjælpematerialer mv., eller mere generelt ved andre former for omsætning med tilknytning til fotokopiering. Det skal i øvrigt nævnes, at institutionerne anvendte samme argumentation over for klagerne og over for dem afviste at anerkende en afkastprocent på 18 med den begrundelse, at:

»dette tal indeholdt den større fortjeneste, der almindeligvis opnås ved salg af hjælpematerialer mv., og... det [var] derfor uegnet i henseende til salget af maskiner alene« (betragtning 104 til den anfægtede forordning).

64. På baggrund heraf skulle Ricoh ikke have begrænset sig til generelt at gentage sit synspunkt, men skulle have godtgjort, på hvilken måde institutionernes fremgangsmåde var ukorrekt eller urimelig.

65. Ricoh har desuden begrænset sin argumentation til at gælde små fotokopieringsmaskiner og har ikke oplyst, hvor langt under 12% afkastet for disse maskiner bør ligge, og så meget mindre i hvilket omfang et sådant lavere afkast for små fotokopieringsmaskiner har påvirket den indførte antidumpingtoldsats, når henses til den i betragtning 107 til den anfægtede forordning beskrevne metode, der, som jeg har anført i mit forslag til afgørelse i de forenede sager C-133/87 og C-150/87, Nashua, var en »global« metode,

»hvis grundlag var den samlede skade, der var forvoldt af et repræsentativt udsnit... af de japanske selskabers totale eksport til Fællesskabet til dumpingpriser, og ikke den skade, som den enkelte eksportør individuelt havde forvoldt« (afsnit 103 i forslaget til afgørelse, jf. desuden betragtning 112, tredje afsnit, til den anfægtede forordning).

66. Ricoh's andet argument om, at antidumpingtolden blev beregnet på grundlag af den prisforhøjelse, der fandtes fornøden for at ophæve et prisunderbud, som i realiteten ikke har foreligget, falder i logisk henseende allerede til jorden med den forudsætning,

det bygger på. For det er ovenfor blevet konstateret, at der foreligger prisunderbud fra de japanske eksportørers side, også selv om det forekom ret almindeligt

»i form af salg af mere veludstyrede modeller til priser på samme niveau som eller lavere end priserne på mindre veludstyrede modeller« (betragtning 49 til den anfægtede forordning).

Endvidere indregnedes, som tidligere nævnt på grund af vanskelighederne med at kvantificere denne særlige form for prisunderbud, intet element, hvorved der tages hensyn til den i tolden (jf. herom betragtning 110 til den anfægtede forordning).

67. Ricoh's tredje argument, der støttes på den påståede »uforståelighed« af den »indgående« beskrivelse af fremgangsmåden for beregning af toldsatsen i betragtning 107 til den anfægtede forordning, kan heller ikke anerkendes. For det første er argumentet for ubestemt, og Ricoh har ikke engang imødekommet Rådets udtrykkelige anmodning i slutningen af svarskriftet om en nærmere angivelse af, hvad denne »uforståelighed« efter selskabets opfattelse består i. Herved må det også nævnes, at Ricoh ikke rejste spørgsmål om den omhandlede fremgangsmådes »uforståelighed«, da den forud for vedtagelsen af den anfægtede forordning blev meddelt selskabet, for at det kunne fremsætte sine eventuelle bemærkninger. For det andet beskrives i betragtning 107 under nr. i)-vii), efter Ricoh's egne udtalelser »indgående«, samtlige de etaper i beregningen, som institutionerne bevægede sig igennem. Når henses til den anfægtede retsakts principielt normative karakter samt til umuligheden af i begrundelsen til forordningen at redegøre for alle detaljer i en antidumpingundersøgelse [13], har det efter min mening været ufornødent deri også at angive den aritmetiske formel og de tal for beregningerne, på grundlag af hvilke de har været i stand til at fastsætte antidumpingtolden til 20%. Visse taloplysningers fortrolige karakter vil i øvrigt også have stillet sig i vejen herfor.

## Forslag til afgørelse

Da sagsøgerens anbringender i det hele ikke kan anerkendes, skal jeg foreslå Domstolen at frifinde sagsøgte for samtlige sagsøgerens påstande, og at pålægge Ricoh at betale sagens omkostninger, herunder intervenienternes omkostninger.

13 — Jf. på linje hermed den fornævnte dom af 5.10.1988, Canon mod Rådet, præmis 46.